

PROJEKT & KULTUR

nr. 135 ----- maj 2018

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skovvej 24, 9510 Arden. Tlf.: 9856 2994. gtu_sekr@hotmail.com
Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

emmaus

INTERNATIONAL

PROVOKATØRER FOR FORANDRING

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 135!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf.nr. 98 56 29 94 evt. 42 17 09 97
gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk

Kontingenter, abonnementsbetalinger og bidrag sendes til reg.nr. 9806, kontonr. 2071578634.
 Fra udlandet sender man til
 IBAN-nr. DK89 9806 2071 578 634
 Account-name: Genvej til Udvikling v/Jørgen Olsen, Skovvej 24, 9510 Arden
 Beneficiary bank: Jutlander Bank A/S
 SWIFT / BIC: **JUTBDK21**

Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen. **Indlæg til Projekt og Kultur nr. 136** skal aftales på gtu_sekr@hotmail.com. Bladet skal udkomme i august 2018.

Dette nummer af Projekt & Kultur er trykt på Godsbanen i Århus i 95 eks. Redaktionen ønsker at fremme bladets formidling og opfordrer til eftertryk med kildeangivelse. Signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdninger.

Dette nummer indeholder:

3: Sommerklunserlejlre i Emmaus

4 – 5: Forskning for de fattigste - Karl-G. Prasse 1929-2018

6: Mødedeltagelser og udstillinger –
 Mediemarkeringer.

7: Indkaldelse til generalforsamling

8 – 9: Formandens beretning for 2017 – 2018

- af Jens Elgaard Madsen.

10 - 11: Økologisk erfaringsudveksling Indien – Benin

- af Emmaus International
 - oversat af Gitte Vejlgård.

12: Kudumbam dagbog #2: "Så sæd skal gøres til noget politisk!"

- af Emmaus International
 - oversat af Sara Grund Sørensen.

13: Raihan Ali – en Emmaus- personlighed fra Bangladesh

- af Emmaus International
 - oversat af Sara Grund Sørensen.

14 – 16: Den solidariske kalabas – en strategi for finansiering af vækst

- af Benoît Naveau
 - oversat af Tina Jonstrup Larsen.

Billedet på forsiden er taget af Lis Bille, da Genvej til Udvikling fejrede 30 års jubilæum i 2008. Billedet forestiller lektor Karl-G. Prasse, jf. nekrolog på siderne 4 og 5.

Billedet på bagsiden er taget af Benoît Naveau, programleder i Vestafrika for den belgiske organisation asbl Autre Terre – det forestiller 22 kvinder og 1 mand, som deltager i projektet **Den solidariske kalabas**, jf. artiklen på side 14 og 15.

Hermed en stor tak til alle, som har sendt kontingenter og bidrag siden sidst!

Vi er for tiden 133 medlemmer. Hvis der er vedhæftet en seddel med kontooplysninger, har du ikke betalt for i år.

Husk at læse www.gtu.dk – her opdateres www.gtu.dk/Nyheder.htm og www.gtu.dk/Kalender.htm ganske ofte.

Pakker til Kooperativet i Amaltal

Vi sendte i 2017 4 pakker (ca. 60 kg) med varmt tøj til Kooperativet i Amaltal. Tøjet kan hjælpe nogle af de fattigste til at overleve kolde nætter. Den 12. februar i år sendte vi igen en pakke.

Tak til alle bidragydere, som gjorde det muligt at sende pakkerne! Tak til alle, som har skænket tøj! Tak til Røde Kors i Arden for brillerne!

Læs endvidere formandsberetningen på side 8 og 9!

Forvarsel – besøg fra Burkina Faso

I dagene 1.-7. oktober får Genvej til Udvikling besøg af Koudbi Koala, stifter og leder af den burkinske Emmaus-organisation Benebnooma. Nærmere oplysninger i næste nummer.

Afrikansk marked i Århus

Genvej til Udvikling deltager i afrikansk marked i Remisen på Godsbanen, Skovgaardsgade i Århus den 19. og 20. maj kl. 10 til 18 – læs nærmere på <http://gtu.dk/PK134-5.pdf>
 På grund af forsinket trykning kommer denne meddelelse måske for sent til nogle – vi beklager.

Sommerklunserlejlre i Emmaus

Hver sommer arrangeres klunserlejlre med indsamling, sortering og salg rundt om i Europa.

I enkelte tilfælde kan der blive tale om andre arbejdsopgaver end genbrug, f.eks. gartneri og byggeri, jf. billedet herunder.

For de fleste lejres vedkommende er det permanente Emmaus-samfund, der åbner dørene for unge mennesker i et antal uger, således at den frivillige betragtes som medlem af samfundet på lige fod med de fastboende, mens man er der, og til gengæld forventes det, at samfundets regler respekteres.

Man betaler selv sin rejse frem og tilbage; men den arrangerende organisation giver kost og logi.

Det er muligt for at få en Emmaus-oplevelse i følgende lande og lokaliteter:

Belgien: Péruwelz.

Bosnien-Hercegovina: Srebrenica.

Finland: Åland.

Frankrig: Angoulême, Arles, Cabriès, Le Mans, Marseille, Montauban, Orléans, Peltre, Rédéne og Toulouse.

Italien: Arezzo, Catanzaro og Palermo.

Rumænien: Iasi.

Spanien: Murcia.

Oplysninger på engelsk på

<http://emmaus-europe.org/208-welcome-to-the-section-new-generations/175-the-summer-volunteer-programme-youth-camps-in-europe>

fransk <http://emmaus-europe.org/nouvelles-generations/172-le-volontariat-dete-les-camps-de-jeunes-en-europe>

spansk <http://emmaus-europe.org/224-bienvenidos-a-la-seccion-nuevas-generaciones/178-el-voluntariado-de-verano-los-campos-de-jovenes-en-europa>

Alle tre billeder er fra Emmaus-Samfundet i Iasi
(fotos: Emmaus Rumænien)

Alfabetisering på Karl-G. Prasse-Skolen i Amataltal, Niger
(foto: Kooperativet i Amataltal)

Forskning for de fattigste - Karl-G. Prasse 1929-2018

Vi har desværre mistet Karl-G. Prasse, 88 år, den 12. april 2018. Han overlevede sin hustru Bodil, som døde den 25. december 2017. Han var lektor i arabiske og berberiske sprog og var den dansker, der havde størst kendskab til de sidstnævnte. Han er især kendt for sit forskningsarbejde med det berberiske sprog tuaregisk, der tales af betydelige minoritetsgrupper i flere lande i Nord- og Vestafrika. I 2008 modtog Prasse Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs guldmedalje for sit store forskningsarbejde i tuaregisk.

I sin tid på Københavns Universitet studerede Karl-G. Prasse i 1948-1950 almen sprogvidenskab og hebraisk og i 1950-1953 arabisk og oldægyptisk. I årene 1953-54 boede Prasse i Paris og Rom, hvor han studerede berberiske sprog, heriblandt tuaregisk samt arabisk, somali, oldetiopisk og amharisk. I 1954-56 flyttede Prasse tilbage til København for igen at studere oldægyptisk.

I 1958-1959 påbegyndte han sin forskning i tuaregisk i Paris og Algeriet. I 1959 blev han gift med sin kone Bodil i Paris.

I 1956 blev Karl-G. Prasse mag.art. i ægyptologi ved Københavns Universitet, fortsatte sine studier i hamito-semitiske sprog og specialiserede sig tidligt i berberiske og arabiske dialekter (Cairo-dialekten).

Fra 1969 til 1996 var han ansat som lektor i berberiske og arabiske dialekter ved Københavns Universitet, hvor størstedelen af tiden blev brugt ved det daværende Carsten Niebuhr Institut.

Karl-G. Prasse stod i spidsen for udviklingen af et tuaregisk skriftsprog ud fra det latinske alfabet, og han udarbejdede også en komplet tuaregisk grammatik. I 2003, efter 30 års arbejde, udgav han en tuaregisk-fransk ordbog i to bind.

I 2002 opnåede Karl-G. Prasse med hjælp fra Genvej til Udvikling økonomisk støtte fra Danida til at opføre en skole i Amataltal i det nordlige Niger. På skolen underviser man ved siden af fransk også i tuaregisk – bl.a. ud fra Prasses lærebøger. Skolen er da også opkaldt efter Karl-G. Prasse.

Den oprindelige kontakt til Amataltal kom i stand, fordi Karl-G. Prasse havde opbygget et forskningssamarbejde omkring det tuaregiske sprog med den daværende skoleinspektør, Ghabdouane Mohamed, som er født i Amataltal, og som var generalsekretær i Kooperativet i Amataltal.¹

Gennem tre årtier brevvexlede Karl med Ghabdouane. Under hele forløbet med egnsudviklingsprojektet skrev Karl artikler i Projekt & Kultur og fortalte levende om tuaregernes levevilkår og fascinerende kultur.²

Niger er et af klodens fattigste lande, og forskellige terrorgruppers hærgen er med til at gøre det svært for befolkning og myndigheder at bekæmpe fattigdommen. Det er ikke mindst et problem i de nordlige egne, hvor tuaregerne overvejende er bosat. Med eller uden terrortrusler kan der være perspektiver i, at der undervises i og på tuaregisk på en række skoler.

Forskning rundt om på kloden i vidt forskellige sammenhænge sandsynliggør, at børn lærer bedst på deres modersmål, altså at de tilegner sig viden på det samme sprog, som deres mor sang for dem som spæde, og som hun et par år senere fortalte eventyr for dem på.

Det giver således god mening at benævne lektor Karl-G. Prasses livsværk som forskning for de fattigste. Han var æresmedlem af Genvej til Udvikling. Æret være hans minde!

- *Jørgen Olsen, koordinator, Genvej til Udvikling.*

Det er et stort tab for os alle. Man siger, at hver gang et menneske dør, forsvinder et helt bibliotek, men med Karls død er et ufatteligt stort og helt uvurderligt bibliotek og et varmt og samvittighedsfuldt menneske forsvundet.

- *Ingrid Poulsen, forundersøger i 1997 på første fase af projektførelset i Amataltal.*

Karl-G. Prasse ved Genvej til Udviklings
30 års jubilæum i 2008
(foto: Lis Bille)

Han er uerstattelig. Vi må håbe, nogen kan følge op på hans virke som sprog- og kulturforsker.

- *María Cecília Castro-Becker, trofast og aktivt medlem af Genvej til Udvikling.*

Det er med beklagelse og bestyrtelse, at vi erfarer, at vores faderskikkelse Ghabdouane Mohameds gode ven lektor Karl-G. Prasse nu er gået bort, efter at Ghabdouane blev kaldt hjem til Gud den 4. januar. På vegne af Kooperativet i Amataltal sender vi vores oprigtige kondolence til Karls familie og venner. Vi har på kort tid mistet to mennesker, som har bakket betydeligt op om udviklingen på vores egn, ikke mindst ved at styrke vores sprog, tuaregisk.

- *Ahmed Ghabdouane, Kooperativet i Amataltal.*

En forkortet version af Jørgen Olsens mindeord blev bragt i Globalnyt den 22. april:

- <https://globalnyt.dk/content/ekspert-i-tuaregisk-er-døet>

¹ Nekrolog <http://gtu.dk/PK134-3.pdf>

² Projektets historie kan studeres indgående på www.gtu.dk/Kooperativet_i_Amataltal.htm eller

<http://gtu.dk/introhaefte.pdf> eller via 29 artikler på www.gtu.dk/tidsskriftet_projekt_og_kultur.htm

Mødedeltagelser og udstillinger

Forår i Himmerland

Jørgen Olsen præsenterede vores blandede u-landhandel på disse markeder med de følgende kontante resultater (*alle salgsfremstød tjener desuden et oplysningsformål*):

Den 17. marts på Bazar Skelund.....507 kr.
Den 26. april på Torvet i Hadsund.....527 kr.
Den 12. maj på bagagerumsmarked i
Hobro.....548 kr.

Møde i bestyrelsen + Emmaus-arbejdsgruppen

Den 3. marts afholdt foreningen et møde i Grumstrup nord for Hovedgård i Østjylland med deltagelse af bestyrelsen samt medlemmerne af Emmaus-arbejdsgruppen. Til stede var Jens Elgaard Madsen, Julien Kalimira Mzee Murhula, Jørgen Olsen, Maria Ammitzbøll, Birgitte Juul Nielsen, Thyge Christensen og Per Adelhart Christensen. Deltagerne så frem til generalforsamlingen og drøftede samarbejdet med Kooperativet i Amaltal, repræsentantskabsmøde i Emmaus Europa, besøget i oktober af Koudbi Koala, Burkina Faso og foreningens 40 års jubilæum den 6. oktober.

Varesalg 178 kr.

Repræsentantskabsmøde i Emmaus Europa 8.-10. marts

Mødet blev gennemført på et kursuscenter i Pyrenæerne lidt nord for byen Pamiers. Deltagerne besøgte Emmaus-Samfundet i Pamiers den 8. marts og Emmaus-Samfundet i Labarthe sur Lèze nær Toulouse efter mødets afslutning.

Læs om Emmaus Europa på engelsk
http://emmaus-europe.org/?lang=en_us

Læs om Emmaus i Labarthe sur Lèze på fransk
<http://www.emmaus31.org/content/16-labarthe-sur-leze>

Læs om Emmaus i Pamiers og andre steder i departementet Ariège, som grænser op til Andorra og Spanien <https://www.emmaus-ariege.fr/>

Jørgen Olsen deltog som observatør.

Se billedserie <http://gtu.dk/CREE-EERC-CREE%20%20-%2010%20marzo%202018.pdf>

FN-forbundet i Nordjylland

holdt generalforsamling den 22. marts på Nørresundby Gamle Rådhus. Jørgen Olsen deltog og blev valgt som dirigent og revisor. Varesalg 162 kr.

FN-forbundet i Danmark

holdt repræsentantskabsmøde den 21. april. Ole Olsen, Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen deltog
Varesalg 50 kr.

Mediemarkeringer

Ekstraliv til boganmeldelse

I februar-nummeret bragte vi en anmeldelse af Arne Rosenkvist af bogen **Med kærlig hilsen – Breve fra Tanzania 1968-70** af Ingeborg Evans. Den blev pr. 26. februar offentliggjort i Globalnyt <https://globalnyt.dk/content/med-kaerlig-hilsen-breve-fra-tanzania-1968-70>

Hvor stor skal håndvasken være?

var overskriften på et debatindlæg på Globalnyt – af Bjørn Førde den 27. februar <https://globalnyt.dk/content/hvor-stor-skal-haandvasken-vaere>
To medlemmer af Genvej til Udvikling har tilføjet en kommentar: Karl Aage Jørgensen og koordinator Jørgen Olsen.

Notits i Efterskoleforeningens nyhedsbrev – om besøget i oktober af Koudbi Koala, Benebnooma, Emmaus Burkina Faso

<https://www.efterskoleforeningen.dk/da/Paedagogiske-temaer/Den-internationale-dimension/internationalnyhedsbrev/April-2018/12BurkinoFaso>

Mindeord i Globalnyt om Karl-G. Prasse

<https://globalnyt.dk/content/ekspert-i-tuaregisk-er-doed>
Læs en uforkortet version på side 4 og 5 - <http://gtu.dk/PK135-4-5.pdf>

Indkaldelse til generalforsamling

Genvej til Udvikling (GtU) holder general-
forsamling søndag den **17. juni kl. 13.00 – 18.00**
hos Erna Olsen, Banegårdsvej 17, st-th, Hobro.

Af hensyn til forplejningen vil vi gerne bede om
tilmelding til sekretariatet på tlf. 42 17 09 97 eller
pr. e-mail på gtu_sekr@hotmail.com senest den 3.
juni.

Der ydes rejsedækning ved benyttelse af billigste
rejseform. Der arrangeres samkørsel fra
hovedstadsområdet og fra Århus.

Alle er velkomne – dog har kun fremmødte
medlemmer, der er fyldt 14 år, stemmeret.

Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. **Valg af dirigent:**
Aftales ved mødets åbning.
2. **Beretning:**
Læs side 8 og 9!
3. **Forelæggelse og godkendelse af det
reviderede regnskab:**
Regnskabet forventes uddelt på
generalforsamlingen.
4. **Behandling af indkomne forslag:**
Forslag, der ønskes behandlet, skal være
modtaget på sekretariatet
gtu_sekr@hotmail.com - senest søndag den
10. juni kl. 14.00.
Bestyrelsen foreslår, at foreningens CVR-
nr. skal stå i vedtægterne.
5. **Fastsættelse af det årlige kontingent:**
Bestyrelsen foreslår uændrede
minimumssatser:
Personligt medlemskab.....150 kr.
Husstandsmedlemskab.....200 kr.
Kollektivt medlemskab.....200 kr.
Abonnement uden medlemskab 100 kr.
6. **Planer for det kommende år:**
 - Foredragsturné med Koudbi Koala,
Burkina Faso, i oktober 2018.

- Foreningens 40 års jubilæum i oktober.
- GtU's internationale indsats i Emmaus.
- Den blandede u-landhandel.
- Pakkeforsendelserne.
- Arbejdsgrupperne.
- Tidligere samarbejdspartnere:
 - ✚ Tessalit, Mali
 - ✚ Tohoué, Benin
 - ✚ Amataltal, Niger
 - ✚ Kaoumaram, Niger
- Evaluering af vores oplysningsarbejde.
- GtU's kollektive medlemskaber:
 - FN-forbundet
 - Mundu
 - Civilsamfund i Udvikling
 - Globalt Fokus
 - Venskabsforeningen Danmark
– Vestafrika
 - Fællesrådet for Arden By
 - Frivilligcenter Mariagerfjord
 - Agro-Økologisk Netværk
 - Emmaus Europa
 - Emmaus International.

I forbindelse med sidstnævnte behandles bidrag til
EI's solidaritetsfond. Bestyrelsen foreslår 140 €.

8) Valg af bestyrelse, bestyrelses- suppleanter og revisorer:

Biolog Jens Elgaard Madsen, Brabrand, Århus,
integrationskonsulent Julien K. M. Murhula,
Nørrebro, København, og u-landskonsulent Jørgen
Olsen, Arden, modtager genvalg til bestyrelsen.

Galleriejer og lærer Frede Hansen, Dronninglund,
og lektor Birgit Vanghaug, Aalborg, er fratrådt som
henh. 1. og 2. suppleant og takkes for deres indsats.

Som 1. suppleant opstiller hydrogeolog Karl Aage
Jørgensen, Brønshøj. Som 2. suppleant opstiller
pædagog Lone Haugaard, Hjortshøj.

De parlamentariske revisorer genopstiller. Der er
tale om økonomikonsulent ved Horsens Kommune,
Per Gustav Johansen, Grumstrup, og
landbrugstekniker Jørn Kirkegaard, Stilling.

9) Eventuelt:

Tid og sted for generalforsamlingen 2018.

Formandens beretning for 2017-2018

Hvis nogen skulle være i tvivl, så fylder GtU 40 i år! Det er ganske imponerende at en lille forening, som Genvej til Udvikling har eksisteret i så mange år. Jeg har selv ”kun” været med et godt årti, men en håndfuld medlemmer har været med hele vejen fra starten.

Hvis nogen formaster sig til at ytre: *fyrre, fed og færdig* vil jeg formane. For fede er vi næppe (*vi er faktisk en bitte forening; og dog, fede har jo flere betydninger, så måske er vi bare fede på den gode måde*); færdige er vi i hvert fald ikke (*med lidt held runder vi såmænd også de 50; og ellers holder vi, som et kløgtigt medlem engang udtalte, en stor fest*). Vi er med andre ord stadig til stede.

I det forløbne foreningsår har vi måttet tage afsked med nogle markante personligheder. Først gik Amataltal Kooperativets karismatiske leder Ghabdouane Mohamed bort.

Uden Ghabdouanes tilstedeværelse havde vi aldrig haft et egnsudviklingsprojekt i Amataltal. Han var den allestedsnærværende resursepersone, som gjorde samarbejdet muligt.

Fra mit eget besøg i Amataltal erindrer jeg, at Ghabdouane fandt det småligt, at rige prinser fra Mellemøsten sendte penge til en moske i stedet for at yde støtte til egnens fattige befolkning.

Vi har også mistet Bodil og Karl-G. Prasse. Så længe Karl havde kræfterne deltog han beredvilligt i foreningens møder og Bodil vartede op med kage og kaffe, når vi mødtes i deres store have.

Karl var noget ganske særligt for GtU, da han gennem flere år kommunikerede flittigt med Kooperativet i Amataltal. Jeg troede selv længe, at det var Kooperativet, der havde foreslået den tosprogede skole i Amataltal, men Karl har siden hen fortalt, at det var ham selv, der fik ideen.

Vi kan så glæde os over, at skolen med rette bærer Karls navn, nu hvor han endog har forfattet en del af det undervisningsmateriale, der bruges i skolen.

Situationen i Vestafrika

Sikkerhedssituation i store dele af Vestafrika er vedvarende bekymrende. Det gør først og fremmest livet svært for den lokale civilbefolkning. Men det er efterhånden også mange år siden, at det har været tilrådeligt at besøge Niger, hvorfor vi reelt er afskåret fra at besøge Kooperativet i Amataltal.

I Danmark taler vi for tiden ikke så meget om flygtninge og migranter. Emnet er lige som kommet på afstand nu, hvor vi hermetisk har lukket vores grænser og har stoppet årtiers tradition med at tage imod kvoteflygtninge. Samtidig fortæller FN imidlertid, at antallet af flygtninge og migranter aldrig har været højere.

Og migranter fra Vestafrika fortsætter med at sætte livet på spil. Alene i de tre første måneder i år har 498 mennesker mistet livet i Middelhavet og de fleste må formodes at komme fra Vestafrika (Kilde: FN's Internationale Organisation for Migration, IOM).

Vi har for nylig sendt endnu en pakke med varmt tøj til Kooperativet i Amataltal. Vi sender pakkerne, fordi kooperativet beder os om det, men også fordi vi gennem små donationer ønsker at fastholde vores samarbejde med Kooperativet. Imidlertid har vi internt i GtU drøftet om der ikke er bedre måder at støtte Kooperativet på end ved at sende brugt tøj fra Danmark. Så det spørgsmål bliver et emne på vores generalforsamling.

Arbejdsgruppen vedr. medlemskabet af Emmaus International

Arbejdsgruppen holdt i foråret sit årlige møde. Gruppen har hidtil fungeret som baggrundsgruppe for Jørgen Olsens og Julien K. M. Murhulas internationale indsats i Emmaus i henholdsvis det politiske udvalg og oplysningsudvalget. Imidlertid er begge disse udvalg blevet nedlagt det forløbne år til vores store undren og ærgrelse.

Valgte europæere kan dog stadig komme til Emmaus Europas repræsentantskabsmøder, og Jørgen Olsen var med både i Höör i Skåne i oktober 2017 og nord for Pamiers i Pyrenæerne i marts 2018.

Antallet af medlemmer af Emmaus Internationals forretningsudvalg er faldet fra 8 til 6, idet den ene af de to europæere i udvalget har trukket sig, og den libanesiske kasserer, Hélène Sayad nåede også til den konklusion, at hun havde gabt over for meget. I skrivende stund er der to afrikanere (*herunder formanden Patrick Atohoun fra Benin*), to sydamerikanere, en inder og en europæer. Det er en bemærkelsesværdig sammensætning, da langt hovedparten af organisationerne under Emmaus Internationals vinger er europæiske.

Vores blandede u-landhandel

Formålet med GtUs blandede u-landhandel er ikke kun at sælge afrikansk kunsthåndværk. Vi bruger nemlig også varerne i vores fortællinger om levevilkårene for de familier, der producerer varerne. Vanen tro har vi været vidt omkring det forløbne år.

Vores varesalg er måske nok beskedent. Til gengæld når vi især på kræmmermarkeder i Himmerland ud til mennesker, som ingen andre foreninger når ud til, og som typisk ikke på forhånd har den store viden om udvikling og Afrika.

Der var ikke noget Verdensspejl i Aarhus i 2017, men det bliver der i 2018 og det glæder vi os til. Det forløbne år var vi bl.a. til stede i Aarhus på Godsbanen og ved Julemarkedet i Møllestien og ligeledes ved julesalg i Herlev og omegn.

Vores hjemmeside

Jeg vil her endnu engang benytte lejligheden til at henvise til Nyheder på vores hjemmeside www.gtu.dk men også til Kalender og til www.gtu.dk/tidsskriftet_projekt_og_kultur.htm hvor der er en guldgrube af artikler for alle, der måtte interessere sig for Vestafrika, Emmaus og udviklingsspørgsmål generelt.

40 års jubilæet

Genvej til Udvikling vil som et led i fejringen af vores 40 års jubilæum i 2018 invitere en central skikkelse fra det burkinske civilsamfund til Danmark. Vores gæst, Koudbi Koala, er en spændende personlighed, der bl.a. har stiftet foreningen Benebnooma, der fokuserer på uddannelse, og så har Koudbi i årevis engageret sig nationalt, kontinentalt og internationalt i at fremme socialt arbejde og udviklingsinitiativer gennem Emmaus-Bevægelsen.

Koudbi, som har den for en burkiner bemærkelsesværdige egenskab, at han taler engelsk, vil være GtU's gæst gennem hele første uge af oktober måned. Han vil bl.a. holde sit oplysende foredrag: *Democracy - the Burkinabè Way* under 5 besøg på skoler og ved 4 offentlige møder i henh. København, Odense, Aarhus og Aalborg henh. den 1., 2., 3. og 4., alle dage kl. 19. Vi har aftalt med FN-forbundet, Oxfam IBIS og Venskabsforeningen Danmark - Burkina Faso, at de er medarrangører på de åbne møder.

Nærmere oplysninger om de åbne møder kommer i august-nummeret af Projekt & Kultur og på www.gtu.dk/Kalender.htm

Selve 40 års jubilæet vil foregå lørdag 6. oktober 13-18. Invitation følger senere, men sæt allerede nu et kryds i kalenderen.

Tak og vel mødt i Hobro!

Jeg vil slutte af med at rette en varm tak til alle frivillige, der har ydet en indsats for foreningen det forløbne år, herunder de mange, der har passet vores blandede u-landhandel og oversætterne, der gør det muligt for vores lille forening at sprede vores budskaber globalt – på Emmaus Internationals hjemmeside og en gang imellem på mail og Facebook!

Vel mødt på generalforsamlingen den 17. juni!

Læs indkaldelsen på side 7!

- Jens Elgaard Madsen, formand.

Gruppebillede af nogle af lejrdelegerne
(foto: Emmaus International)

Økologisk erfaringsudveksling Indien - Benin

- af Emmaus International
- oversat fra fransk af Gitte Vejlgård –
fra

<https://www.emmausinternational.org/fr/actualites/1903-journal-de-bord-de-kudumbam-1-«-on-n'arrête-jamais-d'apprendre-».html>

- fra dette link kan klikkes videre til generelle oplysninger om Emmaus' kamp for social og miljømæssig retfærdighed, til flere oplysninger om lejren i Indien og om værtsorganisationen Kudumbam samt om Emmaus Tohoué, som den 71-årige Véronique Gnanih er stifter og leder af.

Som det er tilfældet overalt hos Emmaus International, kan der klikkes mellem fransk, engelsk og spansk.

Der er 8.000 kilometer fra Benin, hvor Véronique Gnanih bor, til Indien. På trods af denne afstand var rejsen en afgørende mulighed i hendes øjne:

”Jeg har længe gerne villet besøge den agro-økologiske gård i Kudumbam, fordi deres arbejde er meget lig mit arbejde i Tohoué”, forklarer hun.

I januar benyttede hun sig således af arbejdslejren, som Emmaus International stod bag, til at tage til Indien sammen med cirka tredive andre internationale deltagere. Formålet var at udveksle erfaringer om miljøretfærdighed.

Miljøbeskyttelse er et centralt tema for lederen af Emmaus-Samfundet i Tohoué, og hun fremstår som en pionér i sit land, hvor hun siden 1988 har skabt bevidsthed hos befolkningen om denne kamp.

Blandt sine flagskibsaktioner gennemfører Tohoué-organisationen uddannelser i affaldshåndtering og økologisk landbrug.

Disse er temaer, der går igen i Kudumbam-gruppens aktiviteter i Indien. Gruppen var vært for lejren sammen med Emmaus International.

Véronique i forgrunden
(foto: Emmaus International)

Værdifuld erfaringsudveksling

Det som fylder mest hos Véronique Gnanih er omfanget af den udveksling, der gav liv til projektet. ”Jeg er meget glad, fordi jeg tager nye løsninger med tilbage til mit eget land”, forklarer hun.

I landbrugsområder uden mulighed for kølerum er det, eksempelvis, meget svært at opbevare og sikre holdbarheden af den sæd og de frø, der er nødvendige for landbruget.

Multinationale selskaber udnytter denne situation til gratis at uddele genmodificeret sæd til landmændene.

Denne sæd er skæbnesvanger dårlig for helbredet og slavebinder landmændene, der bliver afhængige af den gødning og de pesticider, som disse multinationale selskaber leverer, ”siger Véronique Gnanih fordømmende.

Hos Kudumbam erfarede hun med stor interesse, hvordan den agro-økologiske gård havde udviklet sin egen teknik til at konservere de traditionelle frø uden behov for elektricitet.

”De underviste mig i deres metoder, og jeg vil reproducere modellen i Benin,” forklarer Véronique Gnanih med stor entusiasme.

Denne vidensdeling repræsenterer en mindre revolution, der vil få afgørende betydning for landmændene i Benin.

Hun delte også selv ud af værdifuld viden til gruppen i Kudumbam, hvis rensningssystem til spildevand ikke var optimalt. ”Jeg forklarede dem, at man kan håndtere dette problem med to specifikke vandplanter, der fungerer som en naturlig regulator. Disse planter voksede hos dem uden at de kendte til deres egenskaber. Jeg viste dem, hvordan jeg plejer at gøre i Benin, og nu mestrer de også denne teknik,” fortæller Véronique Gnanih.

Tilbage i Tohoué kaster Véronique Gnanih sig over at formidle erfaringerne, som hun har fået med sig fra denne Asien-lejr, via forskellige uddannelser målrettet landmændene:

”Udviklingen skal ses som en helhed. Den berører områder som sundhed, landbrug, vand og hygiejne. Vi er nødt til at lære befolkningen om denne cirkulære dynamik,” afslutter hun.

- Læs mere om lejren i Indien på side 12!

Når man plantede på lejren,
krævede det koncentration og omhu
(foto: Emmaus International)

Kudumbam dagbog #2: “Såsæd skal gøres til noget politisk!”

- oversat fra engelsk af Sara Grund Sørensen - fra <https://www.emmaus-international.org/en/news/1911-kudumbam-diary-3-“seeds-need-to-be-politicised-”.html>
- foto Emmaus International
- kan læses i forlængelse af artiklen på side 10 og 11.

Emilio Painemal har været medlem af Emmaus Urracas - Samfundet i Chile i seksten år. En standhaftig beskytter af Mapuche, en indianerbefolkning i Chile og Argentina, og beskytter af miljøet. I januar tog han del i Emmaus Internationals arbejdslejr i Indien i Kudumbam-Samfundet.

Tredive deltagere fra Emmaus-grupper, herunder fra Bangladesh, Colombia, USA, Frankrig, Libanon, Holland og Rumænien, tog del i aktiviteterne som omhandlede agro-økologi og dybdegående diskussioner om problemerne omkring miljømæssig og social retfærdighed.

”I Kudumbam hjalp vi med at plante og vande træer. Men det er ikke alt! Ved at deltage i disse aktiviteter er vores bevidsthed omkring klimaforandringer og miljømæssig skade steget. Kudumbam har været banebrydende på dette punkt i de sidste 35 år”, udtaler chileneren. På deres agro-økologiske gård benytter Kudumbam en form for landbrug som er naturligt tilpasset deres jord. De planter træer i området, anvender ikke-modificeret såsæd og nægter at bruge kunstgødning samt ikke-organisk såsæd, som bliver importeret af internationale virksomheder. Ved at gøre sådan giver de mulighed for en ændring i samfundet.

”Jeg beundrer dem dybt for deres kamp”, siger Emilio. Kort efter så han forbindelsen til sit eget land. ”I Chile bliver der brugt meget genmodificeret og gensplejset såsæd i landbruget. Ukrudtsmidler, syntetiske produkter og svampegifte bliver hyppigt brugt.” Lige som de multinationale firmaer i Indien, skaber firmaer inden for skovbrug en landbrugsindustri på

Mapuche-folkets land, hvilket er at krænke deres rettigheder”, udtaler han.

Firmaerne udvikler fyrretræs- og eukalyptus-plantager i massevis, hvormed de udvikler en agro-madindustri, der er skadeligt for miljøet. Derudover trænger de med deres landbrug ind på jord som er forbeholdt Mapuche-folkets traditionelle landbrug. Som et resultat af dette bliver traditionelle skove erstattet af administrerede skove, hvilken er med til at intensivere Mapuche-befolkningens forarmelse og usikkerhed.

*Stop med at brænde Thar-Ørkenen
– Stop luftforureningen!*

Emilio er rejst tilbage til Chile, inspireret af de alternative initiativer hos Emmaus Kudumbam. ”Det er muligt at skabe et samfund med en landbrugsidentitet, som er respektfuld over for miljøet. Moder Jord har brug for og har retten til at leve uden pesticider!” Af arbejdslejren i Indien har han lært at ”engagement i miljømæssig og social retfærdighed er fundamentalt for Emmaus-bevægelsen i hele verden. Det er derfor vi er en del af denne bevægelse!”

I 2017 modtog Raihan Ali (nr. 2 fra venstre) en pris for sit arbejde for fred og menneskerettigheder fra United Movement Human Right Organization (Den Forenede Bevægelse for Menneskerettigheder)

Raihan Ali – Emmaus-personlighed fra Bangladesh

- oversat af Sara Grund Sørensen fra Facebook-profilen ActEmmaus
- fodnoter af Jørgen Olsen
- fotos Emmaus International

I en alder af 13 år overlevede Raihan Ali en massakre på mændene i hans landsby af den pakistanske hær under den bangladeshiske frihedskrig i 1971.

Han følte at ”Gud havde reddet mig så jeg kunne hjælpe de kvinder som overlevede massakren”.

¹ U-landsforeningen Svalerne – www.svalerne.dk har i mange år ydet økonomisk støtte til Thanapara Swallows.

I øjeblikket er Thanapara én af organisationerne i et netværk, som Svalernes partnere i Bangladesh har startet op med økonomisk støtte fra CISU – www.cisu.dk

Han påbegyndte sit sociale arbejde i 1974 sammen med Thanapara-foreningen (nu et medlem af Emmaus International og grundlagt af Svalorna, Sverige), og påtog sig et endnu større ansvar ved i 2001 at blive bestyrer.

Han udviklede internationale solidariske relationer ved at eksportere Fair-Trade-varer til Europa og Japan, og herved sikrede han adskillige hundrede tusinde mennesker en ordentlig løn, mulighed for mikrokredit og en fremme af kvinders rettigheder.

Hans gruppe er meget involveret i kampagnen imod arsenik i vandet og arbejdet med økologisk landbrug. Raihan bringer håb til landsbyens indbyggere ved at udvikle et bedre mikro-samfund på en daglig basis.¹

Find ud af mere omkring hans organisations arbejde på ActEmmaus:²

<http://www.actemmaus.org/en/project/show/128>
<http://www.actemmaus.org/en/project/show/125>

² Man kan også besøge Thanaparas profil på Emmaus Internationals hjemmeside <https://www.emmaus-international.org/en/who-are-we/emmaus-around-the-world/asia/bangladesh/thanapara-swallows.html>

Madlavning

Den solidariske kalabas - en strategi for finansiering af vækst

- fra nr. 158, efteråret 2017, af kvartalsblad fra asbl¹ Autre Terre, Belgien
- af Benoît Naveau, programleder i Vestafrika
- fotos ved Benoît Naveau, herunder gruppebilledet på bagsiden
- oversat af Tina Jonstrup Larsen
- noter ved oversætteren.

Det at få adgang til den nødvendige kapital for at finansiere sine projekter viser sig ofte at være en

uoverstigelig udfordring for mange mikro-igangsatte i Vestafrika.

Det senegalesiske eksempel med den solidariske kalabas viser det velkendte ordsprog i praksis: Mange bække små gør en stor å.

For at øge husholdningsbudgettet vælger den senegalesiske kvinde i landbruget ofte at forarbejde eller sælge produkter, ved eksempelvis at forarbejde afgrøder til færdigretter eller at købe et lille lager af grøntsager, som hun videresælger på markedet.

¹ Association sans but lucratif: non-profit forening.

Men så snart de tjener noget, bliver pengene brugt til at få mad i gryden den selvsamme aften og det lille overskud er bestemt til at blive investeret i flere råvarer til det lille lager.

Under disse betingelser er det umuligt at lægge et tilstrækkeligt stort beløb til side med henblik på at øge sine økonomiske aktiviteter ved at købe flere råvarer, sælge længere væk fra hjemmet eller i større mængder.

Den solidariske kalabas er en innovativ måde at løse problemet med at ophobe den nødvendige kapital til at kunne sætte en ny aktivitet i vækst. Det er ligeledes en løftestang for et solidarisk fællesskab.

Den solidariske kalabas samler ofte kvinderne (*sjældent mændene*) fra samme landsby, eller dem som begiver sig af med samme aktivitet (*fiskehandlere, snedkere og tømrere osv.*). Disse grupper mødes ofte omkring en kollektiv økonomisk aktivitet, for eksempel produktion af jordnøddesolie og forarbejdning af afgrøder.

Ved sådanne lejligheder lader alle et ukendt beløb (*kun kendt af giveren*) glide ned i kalabassen, der er dækket til med et stykke stof. Man taler i den forbindelse om en AVA: Apport Volontaire Anonyme = en frivillig og anonym støtte.

Den indsamlede høst fra hver enkelt situation (*fra 1 til 10 euro*) er bestemt til at støtte en fælles fond med to formål: først og fremmest socialt ved at gøre det muligt for alle at bede om lån ved uforudsete udgifter (*begravelse, sygdom, fødevarekrise mm.*), dernæst til fremme for at opbygge en roterende fond bestemt til at øge kapitalen for samtlige medlemmer.

På skift modtager hvert medlem et relativt betydningsfuldt beløb (+/- 75 Euros) der muliggør køb af et lager med råvarer til at forarbejde eller videresælge. Efter en passende periode (*en til flere måneder*) tilbagebetales summen til fonden og bliver udlånt til et andet medlem.

Mellem tidspunktet for lånet og tilbagebetalingen har investeringen skabt et tilstrækkeligt overskud til at tilbagebetale lånet og udlede en væsentlig indkomst som tjener til at øge den rullende fond. I løbet af processen har mikro-iværksætteren haft mulighed for at købe flere produkter til at forarbejde eller videresælge.

Den rullende fonds evne til selvfinansiering findes også på det kollektive plan takket være "AVA", som gør det muligt gruppevis at udvikle kollektive aktiviteter. Overskuddet tillader dem at købe flere råvarer og dermed opnå større fordele ved forarbejdning eller videresalg.

Fordelen ved systemet skyldes også modellens progressive kvalitet, der skaber grobund for en afmålt vækst i de økonomiske aktiviteter i overensstemmelse med gruppernes kompetencer.

Progressiviteten gør det imidlertid muligt at tjene en væsentlig sum. I løbet af nogle år, ses det ikke sjældent at en gruppe når op over 1.500 euros² i arbejdsprocessen (*det vil sige lånt ud til medlemmerne eller beholdning i kassen*).

Den solidariske kalabas er en simpel proces, der tjener til solidaritet mellem medlemmerne. På basis af en fælles opsparing, udvikler grupperne økonomiske aktiviteter og tjener til øgede fondsmidler til gavn for såvel fællesskabet som den enkelte.

Kalabassen kan ligeledes støtte medlemmerne i hårde tider og på den måde spiller den også en socialøkonomisk rolle i lille målestok. Endelig bidrager den til at skabe en fælles økonomi frem for konkurrence.

Den opmuntrer folk fra samme sociale gruppe til at hjælpe hinanden frem for at konkurrere, og det er måske den største succes ved denne praksis.

² Ud fra den synsvinkel, at en basis-landbrugsindkomst begrænser sig til 40 euros per måned, kan man

forestille sig hvad det beløb repræsenterer i landbrugsprocesserne.

